

Vanhusneuvosto

Aika 05.05.2025 klo 13:00 - 14:30

Paikka Kaupungintalo, valtuustosali

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 6	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 7	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 8	Ajankohtaiset asiat	5
§ 9	Valtuustoaloite: Vuosittainen Pride-liputus Orivedelle	6
§ 10	Oriveden kaupungin laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2022-2024	10

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Koskela Irma	13:00 - 14:30	puheenjohtaja	
	Vuori Raija	13:00 - 14:30	varapuheenjohtaja	
	Jaakkola Riitta	13:00 - 14:30	jäsen	
	Jutila Sirpa	13:00 - 14:30	jäsen	
	Korkalainen Eeva-Liisa	13:00 - 14:30	jäsen	
	Kyllästinen Anneli	13:00 - 14:30	jäsen	
	Rautakorpi Ari	13:00 - 14:30	jäsen	Teams-yhteydellä
	Ärrälä Ulla	13:00 - 14:30	jäsen	
	Peurala Tuija	13:00 - 14:30	esittelijä/sihtööri	
Poissa	Eronen Ulla	13:00 - 14:30	jäsen	
	Jaakamo Pirjo	13:00 - 14:30	jäsen	
	Tapiolinna Sanna	13:00 - 14:30	jäsen	

Allekirjoitukset

Irma Koskela
puheenjohtaja

Tuija Peurala
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

6 - 10

Pöytäkirjan tarkastus

Orivedellä

Ari Rautakorpi
pöytäkirjantarkastaja

Ulla Ärrälä
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Yleisessä tietoverkossa 12.5.2025 kello 13.00 alkaen.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vanhusneuvosto 05.05.2025 § 6

Päätösehdotus

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Vanhusneuvosto 05.05.2025 § 7

Päätösehdotus Pöytäkirjantarkastajiksi ovat vuorossa Ari Rautakorpi ja Ulla Ärrälä.

Päätös Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Ari Rautakorpi ja Ulla Ärrälä.

Ajankohtaiset asiat

Vanhusneuvosto 05.05.2025 § 8

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi seuraavat ajankohtaiset asiat:

1.	Hyvinvointialueen vanhusneuvoston kokouksien terveiset https://pirha.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Vanhusneuvosto
2.	Pirkanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvoston webinaari keskiviikkona 7.5. klo 10-12. Webinaarin aiheena on Pirhan ja kuntien vanhusneuvostojen yhteistyö. Kokouskutsu lähetetty sähköpostilla 16.4. Tilaisuuteen on mahdollista osallistua myös kaupungintalolla (kokoushuone 1).
3.	Nykyisen vanhusneuvoston toimikausi päättyy 31.5.2025. Yhdistyksille lähetetään pyyntö nimetä kaksi edustajaa vanhusneuvoston seuraavalle toimikaudelle. Vastaukset pyydetään toimittamaan kaupungin kirjaamoon 15.6.2025 mennessä.
4.	Pirkanmaan hyvinvointialue pyytää myös kuntia nimeämään edustajansa Pirhan vanhusneuvostoon. Tällä hetkellä edustajana on ollut vanhusneuvoston puheenjohtaja ja varalla varapuheenjohtaja. Käydään keskustelua tästä toimintamallista ja sen toimivuudesta. Vanhusneuvosto esittää, että jatketaan nykyisellä mallilla.
5.	Seurakunta osallistuu "vie vanhus ulos" -kampanjaan, joka järjestetään valtakunnallisesti 8.-21.9.2025. Seurakunnan ulkoilutuspäivä on 10.9. Keskustellaan siitä osallistuuko vanhusneuvosto/yhdistykset kampaanjaan. Vanhusneuvosto päätti osallistua kampanjaan.
6.	Liikuntapalvelujen kesäajan toiminta https://orivesi.fi/asukkaalle/liikunta/
7.	Muut jäsenten esille tuomat asiat -ei muita asioita

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto	§ 9	20.01.2025
Kaupunginhallitus	§ 34	17.02.2025
Lasten ja nuorten lautakunta	§ 31	18.03.2025
Vanhusneuvosto	§ 9	05.05.2025

Valtuustoaloite: Vuosittainen Pride-liputus Orivedelle

Kaupunginvaltuusto 20.01.2025 § 9

Kaupunginvaltuuston esityslistalla olleiden asioiden tultua käsitellyksi puheenjohtaja totesi, että osa kaupunginvaltuuston jäsenistä on jättänyt valtuustoaloitteen Pride-liputuksesta Orivedelle.

Aloite kuuluu seuraavasti:

”Suomessa kuntien toimintaa ohjaa kuntalaki, joka velvoittaa kuntia edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja järjestämään palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Orivedellä tätä työtä ohjaa kuntalain lisäksi kaupungin strategia, jonka tavoitteena on muun muassa edistää asukkaiden hyvinvointia.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) korostaa, että yhdenvertaisuuden edistäminen on olennainen osa hyvinvoinnin lisäämistä. Yhdenvertaisuuslain mukaisesti viranomaisilla, mukaan lukien kunnilla, on velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta ja varmistaa syrjimättömyys kaikessa toiminnassaan. Yhdenvertaisuuden edistäminen ei kuitenkaan aina tarkoita samanlaista kohtelua kaikille; joskus tarvitaan erityisiä toimia, jotta syrjinnän vaarassa olevat ryhmät voivat saavuttaa tasavertaisen aseman. Pride-liputus on yksi näkyvä ja symbolinen tapa tukea vähemmistöjä ja edistää yhdenvertaisuutta.

Setan entinen puheenjohtaja Pekka Rantala on todennut aiheesta: ”Kuntien järjestämät liputukset ovat tärkeä osoitus ja muistutus siitä, että kunta on aidosti kaikkien kuntalaistensa puolella riippumatta näiden seksuaalisesta suuntautumisesta tai sukupuolesta. Samalla on muistettava, että liputus ei saa jäädä symboliseksi vaan ihmisten oikeuksien ajamisen ja yhdenvertaisuuden edistämisen tulee vaikuttaa myös tosiasiallisesti ihmisten elämään ja arkeen.”

Orivesi mainitsee kaupunkistrategiassaan lupauksen muuttua ja kehittyä rohkeasti. Nyt kunnalla on tilaisuus osoittaa, että nämä tavoitteet konkretisoituvat käytännön toiminna. Pride-liputuksen hyväksyminen olisi selkeä viesti siitä, että Orivesi on sitoutunut yhdenvertaisuuden edistämiseen ja syrjinnän torjumiseen. Tämä päätös vahvistaisi kunnan mainetta avoimena ja vastuullisena yhteisönä, joka toimii arvojensa mukaisesti. Samalla se hälventäisi mahdollisia mielikuvia ennakkoluuloisuudesta ja osoittaisi Oriveden olevan edistyksellinen ja oikeudenmukainen paikka kaikille.

Pride-liputus on jo käytössä useissa kaupungeissa ja kunnissa ympäri Suomea. Esimerkiksi naapurikuntamme Tampere liputtaa Manse Pride -viikolla. Priden taustalla on laaja verkosto paikallisia ja valtakunnallisia

Kaupunginvaltuusto	§ 9	20.01.2025
Kaupunginhallitus	§ 34	17.02.2025
Lasten ja nuorten lautakunta	§ 31	18.03.2025
Vanhusneuvosto	§ 9	05.05.2025

toimijoita. Esimerkiksi Suomen evankelisluterilainen kirkko ja Kuntaliitto ovat olleet Pride-kumppaneina.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Oriveden kunta ottaa käyttöön vuosittaisen Pride-liputuksen sateenkaarilipun väreissä. Liputus toteutetaan kunnan salkoihin valtakunnallisen Pride-viikon tai Orivesi Pride -tapahtuman aikana. Pride-liputus on kaupungille eleenä pieni ja kustannuksiltaan vaatimaton, mutta sen symbolinen merkitys vähemmistöihin kuuluville kuntalaisille ja heidän läheisilleen on valtava.

Orivedellä 20.1.2025

Aino Mäkelä	Ilkka Hjerpe
Jari Järvenpää	Ulla Eronen
Marjo Mäkinen-Aakula	Anne Kahelin
Reijo Kahelin	Mari Lind

Puheenjohtaja otti valtuustoaloitteen vastaan ja totesi, että aloite lähetetään kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 17.02.2025 § 34

Valmistelija	talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja
Toimivalta	hallintosääntö 180 §
Esittelijä	kaupunginjohtaja Juha Kuusisto
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus pyytää valtuustoaloitteesta hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan, lasten ja nuorten lautakunnan, teknisen lautakunnan, nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston sekä vanhusneuvoston lausunnot 31.5.2025 mennessä.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lasten ja nuorten lautakunta 18.03.2025 § 31

Valmistelija	kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila
--------------	--

Kuntaliitto on selvittänyt kesällä 2023, millä eri tavoin kunnat osallistuvat Pride-kuukauden tapahtumaan ja viestintään. Kyselyyn vastasi 62 kuntaa,

Kaupunginvaltuusto	§ 9	20.01.2025
Kaupunginhallitus	§ 34	17.02.2025
Lasten ja nuorten lautakunta	§ 31	18.03.2025
Vanhusneuvosto	§ 9	05.05.2025

joista kolmisenkymmentä ilmoitti liputtavansa Pride-kuukauden aikana ja lähes 40 tukevansa alueen yhteisöjen järjestämiä tapahtumia eri tavoin. Kuntaliiton kehittämispäällikön Maria Saleniuksen mukaan kiinnostus Pride-lipustusta kohtaan on kasvanut viime vuosina. Lisäksi monet kunnat mahdollistavat Pride-tapahtumia esimerkiksi tarjoamalla käyttöön tapahtumille sopivia tiloja, kuten nuorisotiloja, kirjastoja, puistoja ja liikuntapaikkoja. Tampereella kaupunki on tarjonnut juhlalle päälavan sekä muita kaupungin tiloja.

Nuorisotoimi tai -valtuusto on Kuntaliiton saamien vastausten perusteella monessa kunnassa aktiivinen Pride-tapahtumien järjestämistaho. Esimerkiksi Jämsässä on vietetty kesällä nuorisovaltuuston organisoimaa Pride-henkistä pikniktapahtumaa. Lisäksi esimerkiksi Kangasalla nuorisotoimi on huolehtinut liputusjuhlallisuuksista sekä sen viestinnästä. Kyselystä kävi ilmi, että monissa kunnissa järjestetään myös omia yhdenvertaisuuteen liittyviä teemapäiviä virallisen Pride-kuukauden ulkopuolella.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslaki velvoittavat kuntia ja koulutuksen järjestäjiä edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä estämään syrjintää (ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, politiikka, ay-toiminta, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy). Orivedellä varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa sitoudutaan edistämään tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjintää lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Orivedellä oppilaita tuetaan opetuksen ja ohjauksen avulla niin, että he voivat tehdä oppiaine-, koulutus- ja uravalintoja yksilöllisten ominaisuuksiensa, vahvuuksiensa ja motivaatiotekijöidensä – ei sukupuolensa – perusteella. Koulun käytäntöjä, toimintatapoja ja oppimateriaaleja arvioidaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmasta. Oppilaita tuetaan yhteisöllisyyteen, joka ei hyväksy kiusaamista, seksuaalista häirintää, sukupuoleen perustuvaa häirintää, rasismia eikä muuta syrjintää. (Koulutuksen järjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, Oriveden kaupunki.)

Lasten ja nuorten lautakunnan mielestä Pride-liputus on yksi keino edistää eri-ikäisten kuntalaisten yhdenvertaisuutta.

Toimivalta	hallintosääntö 26 §
Esittelijä	kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila
Päätösehdotus	Lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
Asian käsittely	Keskustelun aikana jäsen Timo Malinen teki esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen, joka kuului seuraavasti: Lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan olla kannattamatta vuosittaista Pride-liputusta.

Kaupunginvaltuusto	§ 9	20.01.2025
Kaupunginhallitus	§ 34	17.02.2025
Lasten ja nuorten lautakunta	§ 31	18.03.2025
Vanhusneuvosto	§ 9	05.05.2025

Jäsen Henry Ingraeus kannatti Timo Malisen tekemää ehdotusta.

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu muutosehdotus, asiasta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys ja äänestysjärjestyksestä seuraavaa:

"Ne jäsenet, jotka kannattavat kasvatus- ja opetusjohtajan päätösehdotusta, että lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi äänestävät JAA, ja ne jäsenet, jotka ovat Timo Malisen muutosehdotuksen kannalla, äänestävät EI."

Äänestyksessä annettiin yhteensä 7 kpl ääniä: JAA-äänien antoivat Kirsi-Minna Koskela, Markus Hannila, Kimmo Mäkelä, Marjatta Ylönen ja Ulla Eronen (5 kpl), EI-äänien antoivat Timo Malinen ja Henry Ingraeus (2 kpl).

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi kasvatus- ja opetusjohtajan päätösehdotuksen tulleen hyväksytyksi lasten ja nuorten lautakunnan päätökseksi äänin 5-2.

Päätös Lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Vanhusneuvosto 05.05.2025 § 9
51/00.01.01.00/2025

Valmistelija Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Kaupunginhallitus pyytää valtuustoaloitteesta vanhusneuvoston lausunnoa 31.5.2025 mennessä.

Toimivalta Kaupunginhallitus 13.9.2021, 256 §

Esittelijä hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Päätösehdotus Vanhusneuvosto päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oriveden kaupungin laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2022-2024

Vanhusneuvosto 05.05.2025 § 10
268/00.01.06/2025

Valmistelija

hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen (Hyte) on sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueiden ja kuntien yhteinen tehtävä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021: 6 ja 7 §). Työn on perustuttava sekä hyvinvointialueen että kunnan strategiaan, jotka luovat puitteet yhteisesti tehtävälle hyte-työlle.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tarkoittaa toimia, joilla ylläpidetään ja parannetaan väestön terveyttä, hyvinvointia sekä työ- ja toimintakykyä. Hyte-työllä myös ehkäistään sairauksia ja syrjäytymistä sekä vahvistetaan osallisuutta. Siten hyte-työ parantaa kuntalaisten elämänlaatua, lisää työllisyyttä ja tuottavuutta sekä hillitsee sosiaalisten ongelmien ja eriarvoisuuden kasvua sekä lisää kaupungin elinvoimaa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevät kaikki kaupungin palvelualueet. Myös seurakunnalla, järjestöillä, yhdistyksillä ja seuroilla on merkittävä rooli hyte-työssä.

Lain mukaan kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista.

Oriveden hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma vuosille 2022-2025 on hyväksytty valtuustossa 21.2.2022. Suunnitelma pohjautuu Pirkanmaan alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan sekä kaupunkistrategiaan. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa on neljä päätavoitetta tuleville vuosille.

Nämä ovat:

1. elintavoilla fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia
2. osallisuus ja vaikuttaminen
3. turvallinen ympäristö
4. vaikuttavat palvelut

Laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2022-2024 koostuu kahdesta osasta. Ensimmäisessä osassa on kuvattu mm. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL:n) indikaattoreiden tunnusluvuilla kuntalaisten elinoloja, terveyttä, ja hyvinvointia sekä verrattu eri indikaattoreita koko maan, Tampereen seutukunnan, Pirkanmaan hyvinvointialueen ja samankokoisten kuntien keskiarvoon. Toisessa osassa on hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2022-2025 tavoitteet ja toimenpiteet sekä arviointi vuosien 2022-2024 osalta.

Vanhusneuvosto

§ 10

05.05.2025

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma vuosille 2026-2029 valmistelu aloitetaan kesällä 2025 ja työ etenee kaupunkistrategian päivitystyön rinnalla. Syksyn aikana osallistetaan monipuolisesti työntekijöitä, kuntalaisia, yhdistyksiä ja päättäjiä suunnitelman laadinnassa. Suunnitelma valmistuu 31.12.2025 mennessä.

Toimivalta

Kaupunginhallitus 13.9.2021, 256 §

Esittelijä

hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee laajan hyvinvointikertomuksen vuosilta 2022-2024 tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 6, § 8, § 9, § 10**Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (kVhL 50 § 2 mom.
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)